
**A Nemzetgazdasági Eszmék Fejlődési Története És
Befolyása a Közviszonyokra Magyarországon (Hungarian
Edition)**

Kautz Gyula

Title: A Nemzetgazdasági Eszmék Fejlődési Története És Befolyása a Közviszonyokra Magyarországon (Hungarian Edition)

Author: Kautz Gyula

This is an exact replica of a book. The book reprint was manually improved by a team of professionals, as opposed to automatic/OCR processes used by some companies. However, the book may still have imperfections such as missing pages, poor pictures, errant marks, etc. that were a part of the original text. We appreciate your understanding of the imperfections which can not be improved, and hope you will enjoy reading this book.

A

NEMZETGAZDASÁGI ESZMÉK

FEJLŐDÉSI TÖRTÉNETE

ÉS

BEFOLYÁSA A KÖZVISZONYOKRA

MAGYARORSZÁGON.

A MAGY. TUDOMÁNYOS AKADÉMIA ÁLTAL A FÁY-ALAPITVÁNYBÓL

KOSZORÚZOTT PÁLYAMŰ

IRTA

KAUTZ GYULA.

PEST.

KIADJA HECKENAST GUSZTÁV.

—
1868.

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

ÖNNEPELT HELSÖK-PÁRJÁNAK:

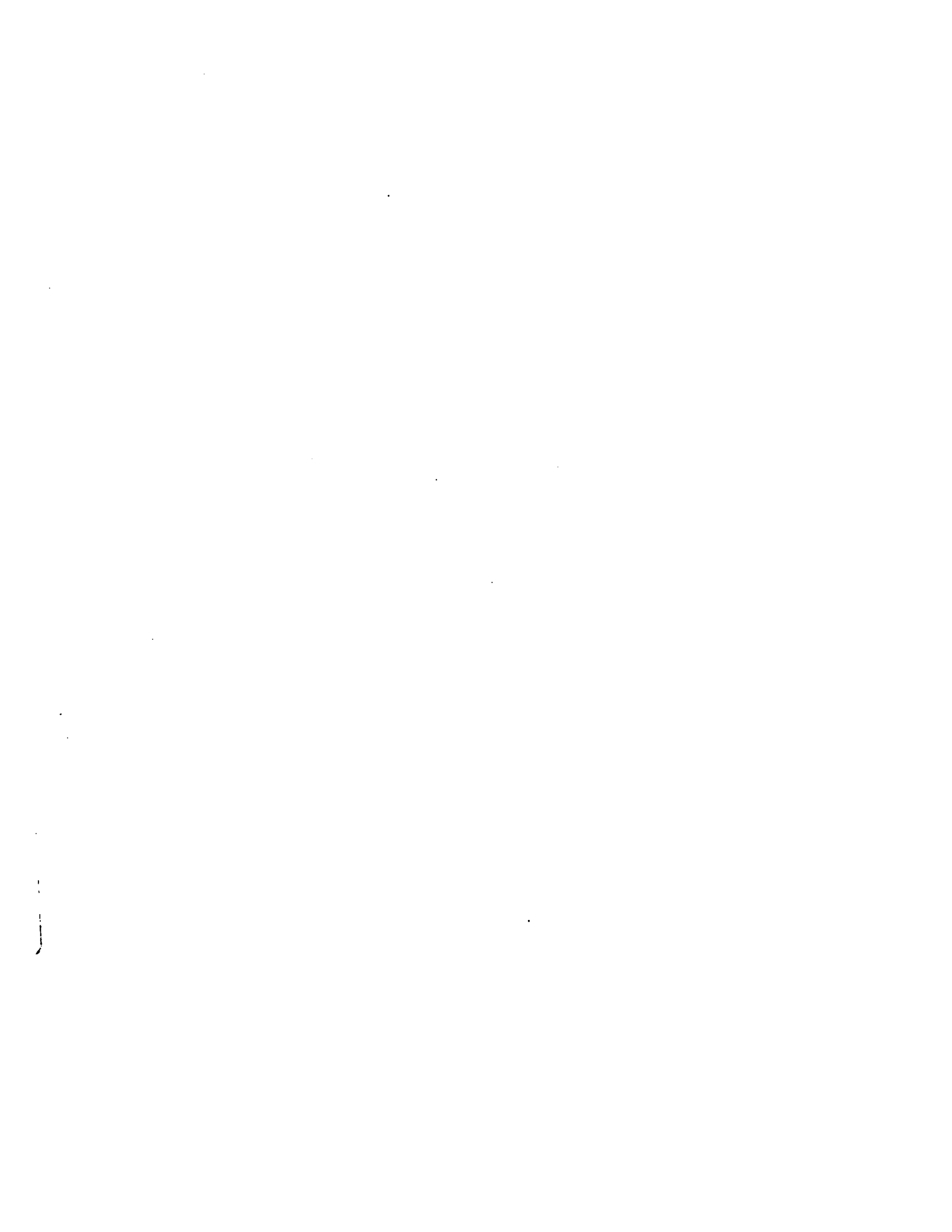
BÁRÓ EÖTVÖS JÓZSEF

és

LÓNYAY MENYHÉRT

Ő NAGYMÉLTÓSÁGAIÉNAK

TISZTELETEM CSEKÉLY JELÉÜL.

A

NEMZETGAZDASÁGI ESZMÉK.

Előszó.

A jelen munka czélul tűzte ki magának: rendszeres és kimerítő rajzát nyújtani azon *eszméknek és törekvéseknek*, melyek hazánkban: az irodalom és a publicistika, az országgyűlések munkálódása és a törvényhozás, a kormányzat és a gyakorlati iparélet terén az *államgazdaság* és az *anyagi érdekek* körül történelmünk folyamában egészen a jelenkorig fölmerültek, s a társadalmi nézetkör meg a közviszonyok alakulására közvetlenül vagy közvetve befolyást gyakoroltak.

A feladat szerfelett nehéz, de kiváló fontosságú is vala.

Nehéz annyiban, a mennyiben előmunkálatok e téren egészen hiányzottak, a szakbeli irodalom, a törvényhozás, a journalismus, és a társas élet minden ez irányban jelentékenyebb nyilvánulása tüzetesen felkarolandó vala, s e mellett a már magában is roppant terjedelmű anyag úgy volt egybeállítandó, hogy *műveltségi életünk fejlődésének egyéb ágai* jelesen pedig a nemzetgazdasággal oly szoros kapcsolatban álló *közjogi és politikai* momentumok, eszmék és törekvések is kellő méltánylásban részesíttessenek.

Fontos, s gyakorlatilag talán nem haszon nélküli pedig volt a feladat annyiban, hogy a jelen munka, mely hazai cultur-históriánk és tudományos irodalom-történetünk kiegészítésére is szolgálhat, közelebbről tekintve egy nagy *közjogi és közgazdasági tanulmányként* jelenkezik, melylyel szerző némi kalauzt és ismeretforrást óhajt nyújtani mindazokra

nézve, a kik akár a törvényhozás és a közigazgatás, akár a journalismus és a practikus iparélet, akár az oktatás és a tudományos működés terén kívánnak a közügynek szolgálni, s a köz- és társadalmi viszonyok alakulására befolyjni.

E mellett egyik főtürevése a szerzőnek az volt, (a pályázati díj alapítójának intenióival megegyezőleg) a művelt közönségnek kezébe oly olvasmányt adni, mely: a mellett, hogy doctrinär fejtegetésektől távol marad s könnyen megérthető eszmemeneten alapszik, a practikus okulás és tájékozódás tekinteteinek is eleget akar tenni, s arra is szolgálhat, hogy káros téveszmék s uralkodó balnézetek megigazítottassanak, s helyes (közgazdasági) fogalmaknak, s a nép- és államháztartást illetőleg egészséges nézeteknek terjedése és meggyökerezése elősegítettessék.

Végül szükségesnek tartja szerző megjegyezni, hogy a jelen munka azon alakban bocsájtatván *most* közre, a mint eredetileg vagyis 1866-ban iratott, a legujabb eszmemozgalmakat és törevéseket csak 1865-ig tüntetheti fel; mely körülménynek szives szem előtt tartására a tisztelt olvasót egyuttal fel is kéri

Pest, augusztushó 1. 1868.

a szerző.

TÁRGYMUTATÓ.

Bevezetés.

	<i>Lap</i>
1. §. A politikai és közgazdasági nézetek keletkezése és hatása általában, s Magyarországon különösen	1
2. §. A magyar közgazdasági eszmék történelmének forrásai, jelentősége és tárgyalási rendszere	5

ELSŐ IDŐSZAK.

A közgazdasági eszmék a XVIII-ik század elejéig, vagyis: a kezdemények életben és elméletben.

ELSŐ FEJEZET.

A közgazdasági eszmefejlődés alapjai és első nyilatkozásai a régibb századokban.

1. §. Hazánk nemzetgazdasági állása a 18-ik századot megelőzőt időkben	13
2. §. A közgazdasági eszmék az ősmagyar államszerkezetben, és Szent István első királyunk intézményeiben	19
3. §. A közgazdasági eszmékör nyomai a többi Árpád-házbeli királyok törvényeiben	24
4. §. A közgazdasági elvek és intézmények az Anjouház trónrajutásától a Hunyadiak koráig	30
5. §. A Hunyadiak kora; és a nemzeti hanyatlás ideje a Jagellók alatt a mohácsi vésznapokig	37

MÁSODIK FEJEZET.

A közgazdasági eszmék hazai törvényeinkben, s irodalmunk első zsengeiben a Habsburgok trónrajutásától a XVIII-ik század elejéig.

1. §. A közgazdasági eszmék és iránylatok a 16-dik és 17-ik századbeli törvényeinkben különösen	47
2. §. A politikai irodalom első zsengei és a bennök kifejezésre jutott közgazdászati nézetek	57
3. §. Visszapillantás az ez időszakbeli eszmefejlődésre	66